

POZIV MKGP IN VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PREUČITEV MOŽNOSTI VLOŽITVE TOŽBE NA SODIŠČE EVROPSKE UNIJE GLEDE UREDBE O NOVIH GENOMSKIH TEHNIKAH (NGT) IN PATENTIRANJU SEMEN

**Spoštovani minister Janez Cigler Kralj,
državni sekretar Velislav Žvipelj in ekipa.**

Evropski parlament je 17. junija sprejel novo Uredbo o rastlinah, pridobljenih z nekaterimi novimi genomskimi tehnikami, in izdelkih iz njih (v nadaljevanju Uredba). Sprejemu Uredbe na žalost niso nasprotovali vsi slovenski evropski poslanci, čeprav jih je k temu osebno pozvala tudi Komisija za ravnanje z gensko spremenjenimi organizmi, ki deluje kot posvetovalno telo Vlade RS ([Sklep-Komisije 6 2026.pdf](#)). Pošiljamo Vam dgovor strokovno stališče MKGP o NGT, KI je objavljen povezavi: <https://ekoci.si/zadnje/odgovor-mkqp-glede-dopisa-za-nesprejetje-zakonodaje-o-ngt-in-patentiranju-semen/> Iz odgovora je razvidno previdnostno načelo, ki je bilo podano tudi z glasovanjem proti **sprejetju takšne zakonodaje na Svetu ministrov EU**. Slovenija je bila skupaj še z nekaterimi državami, ki so glasovale proti preglasovana.

Na Vas se obračamo tudi v imenu soprodpisnikov organizaciji in kmetijskih združenj in več kot **210.000 soprodpisnikov prebivalcev RS**, da čimprej pristopite k nadaljnim korakom.

Obrazložitev.

Pozdravljamo dejstvo, da je Republika Slovenija v postopku odločanja na ravni Evropske unije izrazila zadržke in glasovala proti sprejetju predlagane ureditve. Menimo, da takšno stališče odraža previdnost glede morebitnih dolgoročnih posledic za okolje, biotsko raznovrstnost, kmetijstvo, prehransko varnost ter pravico potrošnikov do informirane izbire.

Zato MKGP IN Vlado Republike Slovenije pozivamo, da v okviru vseh razpoložljivih pravnih sredstev preuči možnost vložitve tožbe na Sodišče Evropske unije za presojo zakonitosti sprejete uredbe oziroma posameznih njenih določb. Menimo, da bi bilo treba zlasti preveriti:

- a. Kako se naj Slovenija pridruži skupinki tožbi, ki jo prprvkljajo nekatere države..
- b. ali je bilo pri sprejemanju zakonodaje v celoti spoštovano previdnostno načelo, zapisano v evropskih pogodbah;
- c. ali so bile ustrezno ocenjene morebitne dolgoročne posledice za okolje in zdravje ljudi;
- d. ali nova ureditev zagotavlja zadostno sledljivost in preglednost za kmete, pridelovalce ter potrošnike;
- e. ali so bile ustrezno upoštevane skrbi držav članic, ki so nasprotovale predlagani ureditvi;
- f. ali ureditev zagotavlja zadostno varstvo ekološkega in konvencionalnega kmetijstva pred morebitnimi neželenimi vplivi.
- g. preuči vplive na prehransko suverenost in semenarstvo ter kmetijstvo v RS
- h. zagotovi, da se NGT semena ne vnašajo v okolje, dokler niso raziskani vsi učinki za naravo, biotsko pestrost , zdravje ljudi in živali ampak naj se preiskusi delajo na omejenih območjih**

Zakaj je to pomembno?

S potrditvijo Uredbe je Evropski parlament podal **zaušnico tako potrošnikom kakor tudi kmetom in prehranski suverenosti**. Uredba v sprejeti obliki temelji na lažnih obljubah trajnosti in slabi ključne ukrepe, ki zagotavljajo izvajanje previdnostnega načela. Uredba razlikuje med rastlinami kategorije 1 in kategorije 2. Rastline kategorije 1 bodo v bodoče regulativno obravnavane podobno kot običajne sorte, medtem ko bodo samo še rastline kategorije 2 podvržene zakonodaji EU o gensko spremenjenih organizmih, vključno z oceno tveganja, odobritvijo, sledljivostjo in označevanjem. S tem bo večina NGT rastlin izključenih iz zadostnega nadzora in obveznega označevanja.

Uredba ne upošteva previdnostnega principa pri sproščanju organizmov v okolje, kar je nepovraten proces z morebitnimi dolgoročnimi posledicami. **Brez obveznega označevanja potrošniki tudi ne bodo imeli več možnost izbirati** konvencionalno oz. tradicionalno pridelane hrane, ki je pridelana brez uporabe NGT. Vprašanje glede patentiranja NGT rastlin ostaja odprto in lahko vodi v omejevanje dostopa do genetskih resursov, **zmanjševanje neodvisne pridelave semen in zmanjševanje biotske pestrosti**. S tem se povečuje odvisnost in še večje koncentracije na področju genetskih resursov. Dolgotrajno je ogrožen obstoj manjših kmetij, ki prevladujejo v Sloveniji. **Največja škoda je v ekološkem kmetijstvu**, saj v njem ne sme biti NGT zaradi tega lahko kmet izgubi certifikat in mu je povzročena ekonomska škoda. V primeru kontaminacije ekološkega semena s sosedovim pa odgovarja za patentne pravice korporaciji. Prav tako niso raziskane posledice kaj se zgodi z biodiverziteti, z zdravjem opraševalcev in ljudi, vpliv na prsto in vodo, ko pridejo NGT semena v naravo.

S sprejemom Uredbe NGT je večina poslancev v Evropskem parlamentu dala prednost dobičku velikih korporacij namesto pravicam in dobrobiti kmetovalcev in potrošnikov. V obdobju, ko vidimo, kako ranljiv je prehranski sistem tudi zaradi koncentracije ključnih resursov (npr. mineralnih gnojil zaradi zaprtja Hormuške ožine ali pričakovanemu vdoru gensko spremenjenih NGT neoznačenih pridelkov oz. hrane iz držav članic Mercosur) in nadzora vertikalne verige s strani velekapitala, je to nevaren korak v napačno smer.

Zato podpisani pozivamo Ministrstvo za kmetijstvo ter Ministrstvo za okolje in prostor, da Slovenija vloži ničnostno tožbo proti Uredbi na Sodišču Evropske Unije. To je zadnja možnost, s katero se ta Uredba lahko ustavi in tako zaščiti zdravje ljudi in okolja, ter zaščiti kmete s tem, da se zagotovi širok in odprt dostop do genetskih resursov in zagotovi temelje za boljšo lastno prehransko varnost. ter tako prepreči še večjo koncentracijo na področju pridelave semenskega materiala, kar bi ogrožalo našo odpornost in prehransko varnost.

V nadaljevanju naj MKGP nadaljuje z aktivnostmi na področju oživitve slovenskega semenarstva ter pospeši razvoj blagovne znamke slovenskih semen, ki so semenjane v Sloveniji in zagotovi sredstva za žlahtnenje slovenskim semenarjem ter vzpostavi zaloge slovenskih semen v državnih rezervah, lokacije naj bodo razprešene po Sloveniji - za primer naravnih katastrof (letošnja ujma na Infratrskturnem centru Ptuj je uničila večino pridelave slovenskih semen - brez semen ni hrane, brez hrane ni suverenosti).

Ničnostna tožba mora biti vložena v roku dveh mesecev po objavi Uredbe v Uradnem listu Evropske unije.

Podpisani smo del iniciative organizacij pridelovalcev in potrošnikov ter širše civilne družbe, ki se je zbrala v več državah EU in že pripravila pravno podlago

ter osnutek ničnostne tožbe, ki jo Slovenija lahko uporabi brez stroškov razen prevoda v slovenski jezik. |

Pozivamo MKGP in Vlado Republike Slovenije, da javnost seznani s svojo pravno oceno možnosti za sprožitev postopka pred Sodiščem Evropske unije ter da o nadaljnjih korakih vodi odprt in transparenten dialog s strokovno in širšo javnostjo. |

Menimo, da je zaščita okolja, biotske raznovrstnosti, prehranske suverenosti in pravice državljanov do obveščenosti vprašanje javnega interesa, ki zahteva temeljit in odgovoren pristop |

Ker je čas za vlogo ničnostne tožbe kratek in se bližajo poletni dopusti, **vas vljudno prosimo za sestanek z vodstvom Ministrstva za kmetijstvo in Ministrstva za okolje in prostor v tednu med 29.6. in 3.7.2026** |

Nadejamo se hitrega in pozitivnega odgovora in vas lepo pozdravljamo. |

S spoštovanjem, |

Zveza biodimakov Slovenije, Sonja Savken, preds